

Motion till riksdagen 2018/19:1436

av **Josefin Malmqvist (M)**

Reformera samhällsorienteringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa en nationell examination i samhällsorienteringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att öka antalet timmar med samhällsorientering till 100 timmar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att erbjuda samhällsorientering redan under asylprocessen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att införa olika spår i samhällsorienteringen för nyanlända med olika utbildningsnivåer och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att fler nyanlända omfattas av krav på deltagande i samhällsorientering och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en tydligare nationell kursplan för samhällsorienteringen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa en lärarutbildning för samhällskommunikatörer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samhällsorienteringen behöver reformeras och tillkännager detta för regeringen.

Samhällsorienteringen är en lagstadgad utbildning som ska ge nyanlända kunskaper om hur det svenska samhället fungerar och hur de snabbt kan komma in på arbetsmarknaden och i samhällslivet.

Kursen innehåller information om allas lika värde, inklusive hbtq-personers rättigheter, hur demokrati fungerar och frågor om familjeliv, exempelvis abort – sakområden som ofta väcker frågor och känslor hos deltagarna. Den lagstadgade kursen är 60 timmar. I Stockholms län har kommunerna lagt till ytterligare 12 timmar, men det är trots allt för lite.

Nyanlända efterfrågar dessutom mer praktisk information om hur man ska gå till väga för att kontakta olika myndigheter – och för att komma i jobb. Dessa praktiska inslag finns det begränsat utrymme för idag.

Samtidigt är närvaron alldeles för låg. Det förekommer att redan efter 6 (!) timmar får deltagarna ett intyg på att de deltagit i samhällsorienteringen. Arbetsförmedlingen kan kräva att deltagarna går om kursen, men erfarenheten visar att det sällan sker. Det är inte rimligt.

Samhällsorienteringen måste reformeras och en översyn bör innehålla följande delar:

För det första bör det införas en examination, så att eleverna måste bli godkända i samhällsorienteringen. Samtidigt måste antalet timmar öka från 60 till 100 timmar. Dessutom bör samhällsorientering tidigareläggas – den borde genomföras direkt i ankomstfasen, inte som idag i flera fall årtal senare. Samtidigt bör samhällsorienteringen breddas. Idag ingår den i etableringen, men även till exempel personer som kommer på anknytning borde i större utsträckning delta. Utbildningen bör bli obligatorisk för fler. Precis som när det gäller till exempel svenska för invandrare (sfi) så är det stor skillnad mellan analfabeter och akademikers referensramar och förmåga att lära. Därför bör det införas olika kurser för olika grupper. Något som också är angeläget är en tydligare nationell kursplan och examination. Idag skiljer sig nämligen innehållet åt mellan olika delar av landet. Det bör finnas en tydligare nationell miniminivå avseende kursinnehållet, där regional information sedan kan läggas till. Slutligen bör man se över möjligheterna att införa en lärarutbildning för samhällskommunikatörer. Idag är det utbildningsanordnarna själva som utbildar sin personal, vilket leder till stora skillnader och risk för brister i kvaliteten.

Josefin Malmqvist (M)